

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN , 1909, s. 366. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-paludanm03-shoot-idm140319425013424/facsimile.pdf> (tilgået 02. december 2021)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

Skomageren vmteligt at være / at hand kunde gaa tilbage til Jerusalem /
 havde ikke nogen tid været der i Staden / ey heller seet hans Hustru eller
 Børn siden den tid / men haffuer wfortøflait begynt at igiennem reyse til frem-
 met Land efter det andet / som en arm og bedrøffuit Pilgrim. Oc der hand
 en gang efter mange Aar vaare forløbne / vilde igien hjem Reysa til Jerusa-
 lem / fandt hand det slet Øde / oc Jammerlig forstøret at være / saa hand
 ikke kunde see der samme steds / en Steen paa den anden / ey heller nogen-
 kunde kunde kiende / huus [?: hvad] der tilforn Herligt oc kosteligt forhaande
 haffde været / huad nu den Almetigste Gud met hannom vdi sinde haffde /
 at hand hannem saaledis i denne Elendige Verden maatte omuandre / oc saa
 Elendige sig lode beskue / kunde hand ikke anderledes tæncke / end maa vel
 skee / at Gud vilde haffue hannem indtil den yderste dag til it Leffuendis
 Vidnisbyrd mod Jøderne. Paa det de Wtroendis oc Wgudelige / skulle Christi
 Død oc Pine ihukomme / oc hannem til plict oc bod igjen omuende. For haas
 Person / saa oc ynskede hand gierne / at den Almetigste Gud i Himmelen /
 hannem aff denne Elendige Verden oc Jammersdal vilde heden kalde". —

[Nærmere Oplysninger om Sagnet om den evige Jøde finder man lettest
 hos Kr. Nyrop: Fortids Sagn og Sange. II. Den evige Jøde. 1907,
 hvor den danske Folkebog er fuldstændig optrykt. Af ældre Litteratur kan
 anføres: J. G. Th. Grisse: Der Tannhäuser und Ewige Jude. 2te Auf. 1861,
 af nyere: L. Neuhaur: Die Sage vom ewigen Juden. 1884.] —

Om mulige litterære Forbilleder for sin „Ahasverus" skrev P.-M.¹², 1875
 til Georg Brandes (Det niitende Aarhundrede 1875/76, Side 472—73): „Det
 hedder i Deres Skrift S. 510 [?: Brandes' Værk: Hovedstrømninger i det 19de
 Aarhundredes Litteratur, Naturalismen i England = Brandes' Saml. Skrifter
 V 575]: »Han [?: Byron] gav da Hunt Domsvisionen og „Himmel og Jord",
 det skønne Verdens-Undergangsdigt, som i vor Litteratur har fremkaldt Palu-
 dan-Müllers Ahasverus». — Her maa jeg protestere. At jeg nogensinde har
 læst »Heaven and earths betvivler jeg; i hvert Fald husker jeg ikke det Mind-
 ste af Digtet. Nei! Hvad der har fremkaldt min Ahasverus er, som jeg i Ind-
 ledningen selv angiver det, Kolera-Epidemien 1833 i Forbindelse med Domme-
 dags-Spaadommene i det nye Testament. Hvis jeg dengang har tænkt paa Digte
 og Digtere, maa det have været paa dem, der efter min Mening have behand-
 let Ahasverusmythen urigtigt, ved at fremstille Jerusalem's Skomager paa Van-
 dring, istedetfor at fastholde ham ved Enden af Banen".

Samtidens Dom. Kjøbenhavnsposten, 1864, No. 136: „Angaaende
 „Ahasverus's" Tilbliven giver Digteren i en poetisk Prolog et Slags Oplysning.
 Han opholdt sig paa Fredensborg. Musen hendrog ham til muntre Scener, til
 lyse Skikkelser, til „Skjamt og Latter"; da kom pludselig Efterretning fra Ho-
 vedstaden om Morderangien, som gik igiennem Folket. Nu forsvandt de lyse
 Skikkelser, som han allerede vilde fastholde, og Musen opfordrede ham til at
 skrive en Domsdagsprolog, som Ahasverus, den evige Jøde, skulde give Liv;
 men da hans Historie vilde blive for lang, beslutter Digteren at gribe ham
 ved Naalet, paa den yderste Dag; ved Musens Haand svinger han sig hen —
 hvor — „bag os rulle Tidens tunge Balger og for os ligger Evighedsens Ud-
 sigt". — Man seer saaledes at vi kunne beraabe os paa Digteren selv, naar vi
 sige, at dette Digt egentlig ligger udenfor Tidens Grændser: forresten har Forf.
 ogsaa i en anden Henseende sit Standpunkt udenfor Tiden, idet han nemlig
 ikke anerkjender nogen jordisk Udvikling eller Fremgang, ikke seer nogen
 Forandring undtagen fra Usselhed til Usselhed, fra Ondt til Værr. Domme-
 dagens Komme begrundes da derved, at Fordævelsen er steget til det Høje-
 ste, og at Antichristen sidder paa Thronen. Man seer her let Meligheden af
 at holde sig til en saadan Overtøvelse i et Digt, thi det Spørgsmaal paatræ-
 ger sig strax: hvad Betydning har da Tiden havt? og Christendommen? og
 hvorledes kan Ahasverus stole paa en Frelser, en Bibel, en Lære, som ikke
 bedre har kunnet forvandle Livet? Gaar man nærmere ind paa Ahasverus-